

Denné štúdium a pracovný čas vysokoškolského učiteľa

Oproti súčasnosti sa za dennú formu štúdia bude považovať najmenej 18 hodín priameho kontaktu učiteľa a študenta týždenne.

Utváranie európskeho vzdelávacieho priestoru

Vysoké školy budú môcť na základe poskytovania spoločných študijných programov uskutočňovaných s inými vysokými školami udeľovať akademické tituly a spoločné diplomy v rozsahu priznaných práv. V Bolonskom procese sa v rámci internacionalizácie vysokoškolského vzdelávania

na domácich a zahraničných univerzitách, na vedeckých konferenciách k problematike riadenia a ekonomiky vzdelávania. Je autorom a spoluautorom 10 monografií, desiatok vedeckých štúdií a odborných článkov. V poslednom období vydal monografiu Vedomostná spoločnosť v SR. Je držiteľom Veľkej medaily sv. Gorazda, najvyššieho rezortného významu v školstve a ďalších ocenení.

skývateľom vysokoškolského vzdelávania podľa zákona a študentom je v iných prípadoch prostredník – právnická osoba, ktorá v mene vysokej školy zabezpečuje organizačné, priestorové a materiálno-technické podmienky štúdia. Výsledkom tohto stavu je skutočnosť, že z finančných prostriedkov, ktoré by za externé štúdium mohla získať a v procese vzdelávania efektívne využiť vysoká škola, ostáva ich časť sprostredkovateľom. Spoplatnenie externej formy štúdia by viedlo k odstráneniu ob-

stavu. Správne teda bude mať právomoc určovať plat rektora verejnej vysokej školy a po prerokovaní v akademickom senáte aj schvaľovať rozpočet verejnej vysokej školy.

Touto zmenou navrhujeme posilniť nezávislosť rektora verejnej vysokej školy od Ministerstva školstva SR pri jej riadení. Druhým opatrením sa zvyšuje vplyv predstaviteľov verejnosti, ktorí sú zastúpení v správnej rade, na hospodárenie verejnej vysokej školy.

NÁZORY, STANOVISKÁ

Ako vnímate zmeny, ktoré do systému vysokoškolského vzdelávania prináša návrh novely zákona o vysokých školách?

Návrh otvára nové možnosti

Prezident Slovenskej rektorskej konferencie prof. Ing. Vladimír Bálež, DrSc.

Zmeny vo vysokoškolskom zákone sme v Slovenskej rektorskej konferencii pripravili už v roku 2006. Naše návrhy na zmeny sme odsúhlasili v pléne Slovenskej rektorskej konferencie a odovzdali Ministerstvu školstva SR. Väčšina našich návrhov bola akceptovaná. Ministerstvo školstva pripravilo Zásady novely vysokoškolského zákona, ktoré sme v pléne Slovenskej rektorskej konferencie prerokovali 13. februára 2007.

Novela reaguje na vývoj vo vysokoškolskom priestore a veríme, že zlepši kvalitu riadenia vysokých škôl, otvára možnosti úverov, umožňuje vyberať poplatky za externé štúdium atď. Veľmi však bude záležať na tom, ako bude vyzerať paragrafové znenie novely zákona, ktoré budeme mať ešte možnosť pripomenovať.

Slovenská rektorská konferencia vznikla v roku 1993 ako občianske združenie. V súčasnosti je podľa zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách jedným z troch orgánov reprezentujúcich vysoké školy v Slovenskej republike. Jej členmi sú rektori vysokých škôl.

So zmenami súhlas i nesúhlas

Predseda Rady vysokých škôl prof. Ing. Viktor Smieško, PhD.

Rada vysokých škôl už pri prvých úvahách o novelizácii zákona upozornila, že ak to nemá byť samoučelné, treba zhodnotiť dopad platného zákona. Nie sú nám známe žiadne zhodnotenia zákona niektorou z reprezentácií vysokých škôl, s ktorými by bola oboznámená akademická obec. Po preštudovaní návrhu možno s niektorými zmenami súhlasiť, s inými nie. S prioritou vytvárania spoločného európskeho vzdelávacieho priestoru súhlasím

možno. S diferenciaciou vysokých škôl (univerzitné vysoké školy a iné – pozn. red.) je to diskutabilné. Prepojenie vysokoškolského vzdelávania so spoločenskou praxou možno privítať, aj keď si myslíme, že najmä zásadu, že finančné prostriedky poskytnuté podnikateľským sektorom na podnikové štipendia pre študentov vysokých škôl budú odpodateľnou položkou zo základu na výpočet dane z príjmov, nebude jednoduché presadiť voči ministerstvu financií.

Niektoré zásady zvýšenia kvality vysokoškolského vzdelávania sú vítané (centrálne registre), niektoré sa už pripravovali aj podľa platného zákona (komplexné akreditácie), niektoré patria skôr do vyhlášky, prípadne do kompetencie príslušnej vysokej školy. Niektoré zásady viaczdrojového financovania sú politické rozhodnutia (školné), iné narazia na ministerstvo financií. Bankový úver s možnosťou konkurzu, ak si vysoká škola nebude plniť záväzky, je nebezpečný. Zásadne nesúhlasíme so zmenami kompetencií vo vnútri vysokej školy. Považujeme súčasný samosprávny model za vyvážený. Schvaľovanie rozpočtu správnu radou: významné osobnosti nepoznajú vnútro vysokej školy tak ako členovia akademického senátu. Centralizácia riadenia tajomníkov fakúlt berie fakultám priestor pre súťaživosť, nezohľadňuje ich jedinečnosť a nerovnomerné výsledky.

Rada vysokých škôl je najvyšším orgánom samosprávy vysokých škôl. Tvoria ju zá-

stupcovia vysokých škôl zvolení akademickými senátmi vysokých škôl a akademickými senátmi fakúlt.

Priority poznáme, treba ich presadiť

Predseda Študentskej rady vysokých škôl SR Jaroslav Juriga

Avizované zmeny vo vysokoškolskom vzdelávaní nenechali na seba dlho čakať a je najvyšší čas uskutočniť ich. Snáď aj preto nastala v mnohých smeroch vzácna zhoda i vzájomná podpora.

Nedávno predstavené registre študentov a učiteľov by mali odstrániť problémy s imaginárnymi študentmi, ktorí častokrát poslúžili vysokým školám k vyššej štátnej dotácii a ukáže sa, či máme dostatok garantov kvality vzdelávania. Ak sa školám často vytyka, že málo spolupracujú s praxou, práve návrh novely by to mal aspoň čiastočne podporiť. Vitáme podnikové štipendia pre študentov, ktoré budú odpodateľnou položkou dane z príjmu, ale aj daňové úľavy na spoločné výskumné projekty podnikov a vysokých škôl. Tešíme sa najmä na ľahšie získanie praktických skúseností počas štúdia a inovácie v študijných osnovách, ktoré podpora kvalitu vzdelá-

vania. Veľa si sľubujeme od zavedenia spoplatnenia externého štúdia. Nazdávame sa, že výšku školného nenastavia školy tak, aby stratili záujemcov o ponúkané študijné programy. Navyše konkurencia v rovnakých či príbuzných odboroch zohrá v tomto procese svoju úlohu.

Mnohí považujú nastavenie maximálnej hranice počtu externých študentov na úroveň v dennej forme za provokáciu regulácie a postupného ruinovania niektorých vysokých škôl, prevažne súkromných. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že súčasná kapacita vysokých škôl na Slovensku - v dennej forme - uspokojí dopyt uchádzačov o štúdium. O externé štúdium sa zaujímajú prevažne tí, ktorí sú riadne zamestnaní alebo už jeden titul majú. A potom tí, ktorí od svojich známych vedia, že na externej forme je najľahšie zaplatiť šek.

Z blízkej minulosti vieme, že mnohým školám a jej predstaviteľom chýba viac samostatnosti a reálnych kompetencií. Ak teda fakulta najlepšie pozná, koľko jej študentov si zaslúži motivačné štipendium, nech im ho rozdelí, ale nech jej ministerská vyhláška neprikazuje, že to má byť práve 10 percent.

Študentská rada vysokých škôl je najvyšším zastupiteľským orgánom študentov vysokých škôl, ktorý zastupuje záujmy študentov navonok.

Stranu pripravila Renáta VITKOVÁ
Foto archív UN